

การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา

นายภิญโญ รัตนพงศ์¹

ผู้รวบรวมและเรียบเรียง

พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา จัดแสดงข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ ที่เป็นวัตถุของจริงทุกแขนง เก็บรักษาและจัดแสดง ให้เห็นกระบวนการพัฒนาของแต่ละเรื่อง อันเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี อาชีพ ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม งานสร้างสรรค์ ต่างๆ ฯลฯ ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ และการสะสมของสังคมนั้น ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งที่มีสภาพสมบูรณ์ หรือเป็นเพียงชิ้นส่วนหรือบางส่วน เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ในการยั้งชีพ และการประกอบอาชีพ เครื่องอุปโภคและบริโภค เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ อุปกรณ์การละเล่น อุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีกรรม หรือกิจกรรมเฉพาะเรื่อง งานฝีมือ รวมทั้งสิ่งที่เป็นร่องรอยหรือหลักฐานอื่น ๆ ซึ่งเป็นวัตถุ บางกรณีอาจรวมถึงวัตถุดิบและสิ่งที่ทำจำลองขึ้น โดยแนวการจัดแสดงมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาสาระของข้อมูล ถือเป็นส่วนสำคัญหลักในการจัดแสดง
2. วิธีการจัด ที่จะช่วยให้ผู้ชม เห็นถึงภูมิปัญญา จิตวิญญาณของชาวบ้าน และให้เกิดความคิดสร้างสรรค์
3. ศิลปะหรือเทคนิคการนำเสนอ เป็นส่วนเสริมแต่ง และต้องพึงระวังไม่ให้เกิดการตกแต่งทางศิลปะทำให้เนื้อหาสาระลดหย่อนความสำคัญลงไป

การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ มีการพัฒนาและสร้างสรรค์ตลอดมา เพราะว่าการจัดแสดงที่ดัดนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการระมัดระวังในการเลือกคุณภาพของวัตถุที่สำคัญต่อสังคม การผูกเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ และการจัดแสดงที่ดีด้วยเทคนิคต่าง ๆ ที่นำมาใช้ ต้องกระตุ้นความสนใจต่อผู้เข้าชม การดำเนินการจึงมีการพัฒนาจุดมุ่งหมายใน 2 ประการคือ

1. การสร้างสรรค์องค์ประกอบ ที่ใช้ในการจัดแสดง ไม่ว่าจะเป็นตู้จัดแสดง ป้ายคำบรรยาย ภาพประกอบ ไฟฟ้าและแสงสว่าง ตลอดจนถึงฐานที่ตั้งวัตถุที่จัดแสดง โดยยึดถือตามแบบอย่างทางศิลปกรรม
2. การรวบรวมข้อมูลรายละเอียดให้มากที่สุด เพื่อที่จะจัดแสดง ตามแบบอย่างจริงตามความเป็นอยู่ของวัตถุที่จัดแสดงนั้นๆ

ในการจัดแสดงนั้นได้คำนึงถึงกลุ่มประชาชนผู้เข้าชมเป็นประการสำคัญ ซึ่งมีการจำแนกการจัดแสดงโดยอาศัยความรู้ และระดับสติปัญญาของกลุ่มประชาชนผู้เข้าชมเป็นกลุ่มใหญ่ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เด็กอายุไม่เกิน 12 ปี เน้นให้เห็นลักษณะห้องจัดแสดงตามความนึกคิด และจินตนาการของเด็ก โลกของความตื่นเต้นมหัศจรรย์ โดยคำนึงถึงจิตวิทยาทางการศึกษาของเด็กเป็นหลักสำคัญ

¹ นักวิชาการ ชำนาญการ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

กลุ่มที่ 2 ผู้เข้าชมวัยหนุ่ม – สาว ซึ่งไม่มีความรู้เป็นพิเศษที่เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบเรื่อง การจัดแสดงต้องเชื่อมโยงข้อเท็จจริง มีวิธีการจัดเป็นแบบศิลปะ ต้องใช้ สี แสง เสียง ช่วยดึงดูดความสนใจและโน้มน้าวผู้เข้าชม คำบรรยายต้องมีข้อความที่น่าสนใจ วัตถุของจริง ถูกต้องตามความเป็นจริง และสัมพันธ์กับจัดแสดง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงต่างๆ

กลุ่มที่ 3 ผู้เข้าชมที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ผู้ชมประเภทนี้สนใจในการวิเคราะห์เนื้อหาของวัตถุอย่างละเอียด ต้องการดูวัตถุของจริงมากๆ เพื่อประกอบการศึกษา ผู้ชมประเภทนี้ไม่ต้องการการจัดแสดงแบบศิลปะ เพราะต้องการดูวัตถุ และเรื่องราวมากกว่าผลการตีความและคำบรรยายในห้องจัดแสดง

การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ มีการพัฒนาเทคนิคการจัดแสดงขึ้นตามความเหมาะสม ภายใต้ปัจจัยที่เอื้ออำนวย มีการปฏิรูปทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ การเน้นความสำคัญของวัตถุที่จัดแสดง มีการใช้ แสง สี เสียง โดยเฉพาะสื่อประเภทโสตทัศนศึกษา เข้ามาประกอบ ทำให้ผู้ชมมีความสนใจเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่ต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง คือ

บรรยากาศของห้องจัดแสดง ซึ่งผู้เข้าชมต่างก็มีความต้องการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความต้องการหาความงาม บางพวกต้องการความเพลิดเพลิน หรือบางพวกต้องการการศึกษาค้นคว้า จากความต้องการที่ไม่เหมือนกัน การจัดแสดงที่ดีจึงต้องรักษาบรรยากาศของห้องจัดแสดง เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว ดังนั้นห้องจัดแสดงจึงควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความสนใจด้านความงาม ความงามของวัตถุ และความงามในการจัดแสดงเป็นสิ่งสำคัญ
2. ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน การจัดแสดงที่ดี นอกจากทำให้เกิดความงามในการจัดแสดงแล้ว จำเป็นต้องสร้างความเพลิดเพลินด้วย ซึ่งนับเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของห้องจัดแสดง
3. ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นหา ความอยากรู้อยากเห็นเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป้าหมายของห้องจัดแสดง คือการให้ความรู้เรื่องต่างๆ แก่ผู้เข้าชม กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น อยากค้นคว้า

พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พยายามปรับปรุงรูปแบบการจัดแสดงข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เพื่อหลีกเลี่ยงการจำกัดตัวเอง มิให้มีหน้าที่เพียงแค่การแสดงประวัติศาสตร์ แห่งอดีตของกลุ่มชน หรือการเป็นสุสานสำหรับเก็บของที่ตายและเปล่าประโยชน์ เพราะวัฒนธรรมพื้นบ้าน เมื่อแยกตัวออกจากกลุ่มชนผู้เป็นเจ้าของหรือตัวมันเองหมดบทบาทในการรับใช้กลุ่มชนนั้นๆ ก็จะถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ตายแล้ว ดังนั้น การเลี้ยงจุดอ่อนเหล่านี้ จึงต้องพยายามจัดแสดงส่วนที่แสดงถึงสภาพปัจจุบันเท่าที่มีอยู่ และพยายามจัดพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาให้มีชีวิต โดยให้ข้อมูลที่จัดแสดงเหล่านั้นเป็นสื่อให้นำให้เห็นถึง จิตวิญญาณของเจ้าของวัฒนธรรมนั้นๆ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ และยากยิ่ง

การจัดแสดงข้อมูลวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทวัตถุของจริง จำเป็นต้องผนวกข้อมูลที่มีลักษณะเป็นอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกัน เพื่อประกอบให้เกิดความสมบูรณ์ เช่นกรรมวิธี ความคิด ความเชื่อ หรือบริบทอื่นที่เกี่ยวข้อง ถึง เช่น เรื่องเครื่องปั้นดินเผา นอกจากตัววัตถุของจริงที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาแล้ว ยังต้องผนวก

เอารูปแบบ การใช้งาน กรรมวิธีการผลิต วัสดุที่ใช้ รวมไปถึงการจำลองสภาพแวดล้อมจริง เพื่อให้เห็นถึง กระบวนการในการผลิต เป็นต้น

การจัดแสดงข้อมูลในพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา จัดแสดงในกลุ่มอาคารที่มีความโดดเด่นตามรูปแบบของ สถาปัตยกรรมภาคใต้ ได้แก่ อาคารนวมภูมินทร์ กลุ่มอาคารหลังคาปลานอ กลุ่มอาคารหลังคาปั้นหย้า และกลุ่มบ้านทรงไทยหลังคาทรงจั่ว โดยจัดแบ่งเป็นห้องตามลักษณะเด่นของข้อมูลเนื้อหา ได้แก่

1. ห้องประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ เพื่อทราบที่มาความสัมพันธ์ของกลุ่มชนในภาคใต้ จัดแสดง หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีของภาคใต้ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน และแสดง เรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มชนในภาคใต้ อันได้แก่ ชาวจีน ชาว - มาลายู ชาวเล และซาไก

2. ห้องลูกปัดและเครื่องประดับ จัดแสดงรูปแบบ ลวดลายของลูกปัดโบราณและเครื่องประดับ แหล่งที่พบ กระบวนการผลิต และประโยชน์การใช้สอย

3. ห้องมรดกและศาสตราวุธ จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ พื้นบ้าน ด้านศาสตราวุธที่คนสมัยก่อนนิยมใช้ จำพวกมีดบาดะ หลาว พรำไอ ฯลฯ โดยเฉพาะกริช แสดงถึงรูปแบบส่วนประกอบสำคัญของกริช รวมถึงคติความเชื่อตามลวดลายของตัวกริช รวมทั้งคติความเชื่อของศาสตราวุธต่างๆ ที่สะท้อนให้เห็นสภาพ สังคมวัฒนธรรมสมัยนั้นๆ

4. ห้องอาชีพ จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพหลักของชาวใต้ คือการทำนา ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา และการทำเหมืองแร่

5. ห้องเครื่องมือจับสัตว์ จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำประมง การจับปลาน้ำจืด เครื่องมือ ดักนก - ต่อนก เครื่องมือดักสัตว์ 4 เท้า

6. ห้องเครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาพื้นเมืองภาคใต้ ตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เครื่องปั้นดินเผาบ้านสะทิงหม้อ และที่อื่นๆในเขตจังหวัดสงขลา แสดงข้อมูลเชิงประวัติการผลิต รูปแบบ ศิลปะการตกแต่ง การตีลาย เครื่องมือเครื่องใช้และเตาที่ใช้เผา นอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผา เฉพาะที่ขุดหรือขุดได้ในเขตภาคใต้ แสดงแผนที่ เส้นทางเดินเรือโบราณ กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาจีน แยกตาม ยุคสมัย กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาจากต่างประเทศ แสดงถึงวัฒนธรรมการใช้สอย

7. ห้องผ้าทอพื้นเมือง จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทอผ้า ลวดลายต่างๆของผ้าทอ ตัวอย่าง ของผ้าทอพื้นบ้านภาคใต้ เช่น ผ้าทอเกาะยอ ผ้าไหมพุ่มเรียง ผ้ายกเมืองนคร ผ้าทอนาหมื่นศรี ฯลฯ

8. ห้องกระดาษชุดมะพร้าว จัดแสดงกระดาษชุดมะพร้าวรูปแบบต่างๆ ที่แสดงถึงภูมิปัญญา จินตนาการการประดิษฐ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน การมีจินตนาการทางศิลปะที่สอดแทรกอยู่ในเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัฒนธรรมการใช้มะพร้าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว รวมถึงตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่เกิดจาก มะพร้าว

9. ห้องศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในงานช่างไม้ ไม้แบบขนม ไม้แกะสลัก ลวดลายของเรือก้อและ พวงเครื่องจักสาน แสดงขั้นตอนการผลิต และความหลากหลายของลายจักสานที่ นิยมใช้ในภาคใต้ และตัวอย่างศิลปหัตถกรรมเฉพาะชั้นที่ทำจากกระจูด ย่านลิเภา ไม้ไผ่ หวาย ฯลฯ

10. ห้องการจัดการศึกษา จัดแสดงถึงรูปแบบการศึกษาในสมัยก่อน ทั้งของไทยและอิสลาม

11. ห้องนันทนาการ จัดแสดงถึงเครื่องกีฬาพื้นเมือง เช่น การเล่นว่าว การเล่นลูกข่าง กีฬาชนไก่ ชนวัว ชนแพะ ทั้งโดยภาพถ่ายและหุ่นจำลอง
12. ห้องวัฒนธรรมเครื่องประทับ จัดแสดงถึงเครื่องกำเนิดไฟ เครื่องตามไฟ และพัฒนาการของการใช้ไฟ ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน อาทิเช่น เหล็กไฟตบ และตะเกียงชนิดต่างๆ เป็นต้น
13. ห้องวัฒนธรรมเครื่องแก้ว จัดแสดงถึง รูปแบบ สี ลวดลาย ของเครื่องแก้วที่พบในภาคใต้
14. ห้องวัฒนธรรมเครื่องโลหะและโลหะจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ประเภทโลหะและโลหะผสม เช่น เครื่องสำริด เครื่องทองเหลือง เครื่องเงิน ฯลฯ และแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการใช้ประโยชน์
15. ห้องมุสลิมศึกษา จัดแสดงลวดลายไม้ฉลุ และไม้แกะสลักของชาวมุสลิม แทนวางคัมภีร์รูปแบบต่างๆ รวมถึงเครื่องประดับและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
16. ห้องการละเล่นพื้นเมือง จัดแสดงการละเล่นพื้นบ้านภาคใต้ เช่น หนังตะลุง โนรา ในลักษณะของภาพถ่าย ภาพเขียน แสดงท่ารำ ท่าสำคัญๆ และหุ่นจำลองแสดงโนราและโรงหนังตะลุง
17. ห้องศาสนา จัดแสดงวัฒนธรรมด้านศาสนา ศรัทธาและความเชื่อของชาวใต้ต่อศาสนา รวบรวมศาสนวัตถุที่พบในภาคใต้ ศิลปวัตถุที่เกี่ยวกับ ศาสนสถาน เช่น หน้าบันโบสถ์ ชุ่มประตู่ ขึ้นส่วนจากเจดีย์ พระพิมพ์ พระพุทธรูป ฯลฯ แผนที่กลับนาวัด ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในอดีต
18. ห้องเหรียญ - เงินตรา จัดแสดงถึงประวัติของการใช้เหรียญ - เงินตรา ในการแลกเปลี่ยน และตัวอย่างของเหรียญ - เงินตรา ในสมัยต่างๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ ที่ปรากฏในภาคใต้
19. ห้องชุดวิถีชีวิตชาวใต้ จัดแสดงในกลุ่มบ้านทรงไทยหลังคาทรงจั่ว ในรูปแบบของหุ่นจำลองขนาดเล็ก แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวใต้อย่างคร่าวๆ เล่าเรื่องราวการเกิด การละเล่นของเด็ก การฝากตัวเข้าเรียน การผูกเกล่อ การบวช การรักษาพยาบาล การออกปากกินวาน การขึ้นเบญจารदन้า นอกจากนี้ยังจัดแสดงหุ่นจำลองขนาดเท่าจริงของพระ 3 สมเด็จ ได้แก่ สมเด็จเจ้าพะโคะ(หลวงพ่อดวงเหยียบน้ำทะเลจืด) สมเด็จเจ้าเกาะยอ สมเด็จเจ้าเกาะใหญ่
20. ห้องสงขลาศึกษา จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสงขลาในแง่ประวัติศาสตร์ โบราณคดี สภาพเศรษฐกิจและสังคม และความรู้ด้านอื่นๆ

“สื่อ” ที่ใช้ในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา

1. วัตถุของจริง หมายถึงวัตถุที่เป็นของจริง ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ผลิตขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ฯลฯ โดยนำวัตถุมาใช้จัดแสดงเพื่อการบอกเล่าเนื้อหาที่มีความสมบูรณ์และต่อเนื่อง สามารถดึงดูดความสนใจ สามารถบอกเล่าเรื่องราวที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับเนื้อหาที่นำมาจัดแสดง การนำวัตถุของจริงมาใช้เป็นสื่อในการจัดแสดงจะสามารถสร้างประสบการณ์ ตรงเกี่ยวกับรูปแบบสิ่งนั้นๆ แก่ผู้เข้าชมโดยไม่ต้องจินตนาการสร้างภาพหรือจินตนาการเปรียบเทียบหลังการเข้าชม
2. สื่อกราฟฟิก ประกอบด้วย ภาพ ลายเส้น ตัวอักษร และสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเสนอเรื่องราวความรู้ หรือเนื้อหาสาระ ให้รับรู้ และเข้าใจได้ง่าย รวดเร็ว และถูกต้อง ซึ่งมีอยู่หลายประเภท ได้แก่

- ป้าย หรือแผงคำบรรยาย และรูปภาพที่ใช้ประกอบในการจัดแสดง
- แผนที่ คือส่วนที่แสดงทิศทาง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงขอบเขตพื้นที่บริเวณที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา เรื่องราวในการจัดแสดง

แผนที่แสดงแหล่งอารยธรรมและวัฒนธรรมในภาคใต้ จัดแสดงที่ห้องประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์

- ภาพนิ่ง เป็นสื่อทัศนวัสดุ ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดแสดงที่ทำให้ผู้เข้าชมมีความเข้าใจง่ายขึ้นมากกว่าการอธิบายความหรือการบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพพิมพ์ ภาพโปสเตอร์

3. เวทีจำลองหรือสภาพการณ์จำลอง หมายถึงการนำหุ่นจำลอง 3 มิติ ที่มีลักษณะเหมือนจริง ให้รายละเอียดที่เหมือนจริง และวัสดุ 3 มิติอื่นๆ มาจัดเป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือสภาพการณ์ เป็นการจำลองสภาพการณ์จริงไว้ในตู้ หรือพื้นที่จัดแสดงบางส่วนของเรื่องราวให้เห็นชัดเจน เพื่อการรับรู้

สถานการณ์ลักษณะเป็นจริงเป็นจัง มีชีวิตชีวา และน่าสนใจ มีวิธีการทำยาก ใช้งบประมาณสูง แต่สามารถที่จะถ่ายทอดความเป็นจริงได้ใกล้เคียงมากที่สุด

การทำนา

การทำเหมืองแร่

ห้องวิถีชีวิตชาวใต้

การทำเครื่องปั้นดินเผา

วัฒนธรรมการใช้มะพร้าว

ห้องประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์

4. สื่อเสียง - ภาพ เป็นการนำเสนอเสียง ภาพ หรือเนื้อหาไปปรากฏบนจอ ทั้งที่เป็นภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว โดยสอดแทรกอุปกรณ์ต่างๆ สามารถดึงดูดความสนใจได้ดี และเป็นการบรรยายรายละเอียดของเนื้อหาที่จัดแสดงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจด้วยภาพ และเสียง

ภาพทางเข้าพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา

การจัดแสดงวัตถุของจริงในพิพิธภัณฑ์ ในลักษณะที่ต้องสร้างสรรค์บริบทคล้ายจริงตามสภาพความเป็นอยู่เดิมของวัตถุนั้น ผู้จัดแสดงที่ทำให้ตัววัตถุคล้ายกลับมามีชีวิตเหมือนเดิมนั้น นอกจากจะเป็นช่างผู้ชำนาญงานด้านศิลปะแล้ว ยังต้องมีคุณลักษณะความเป็นนักวิชาการ ผู้แสวงหาความรู้ คิดค้น วิเคราะห์ ออกแบบ ตามเรื่องราวของวัตถุชิ้นๆ เพื่อจัดแสดงตามวัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์ ถ้ามีรายละเอียดมากเกินไป การจัดแสดงก็ย่อมมีประโยชน์ และความเพลิดเพลินต่อผู้ชมมากเพียงนั้น

การจัดแสดงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของพิพิธภัณฑ์ ถึงแม้จะมีวัตถุดีๆ แต่ไม่รู้วิธีการจัดเพื่อให้เกิดประโยชน์ งานของพิพิธภัณฑ์ก็จะไม่ได้รับการเอาใจใส่จากประชาชน ผู้จัดแสดงต้องรู้จักวัตถุต่างๆ ด้วยความเข้าใจ และสนใจเรื่องนั้นๆ การจัดแสดงต้องอยู่ในระเบียบ และสามารถสร้างความสนใจของผู้เข้าชม และคิดเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งใกล้เคียง และสร้างความนึกคิดของทั้งกลุ่ม การจัดแสดงนั้นต้องทำให้สายตาของผู้ชม และผู้ผ่านไปมา และก่อให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามาพิจารณาอย่างใกล้ชิด การจัดแสดงต้องใช้ความรู้ทางธรรมชาติ และใช้จิตวิทยาในการออกแบบ ตลอดจนความชำนาญในการจัดวัตถุชนิดต่างๆ จุดมุ่งหมายของการจัดแสดง ต้องใช้เทคนิคในการจัดห้องแสดง การใช้สีทางศิลปะ ประกอบด้วยเครื่องประดับ และเครื่องตกแต่ง สามารถดึงดูดความสนใจผู้เข้าชมได้ วัตถุของจริงที่จัดแสดงต้องจัดให้เข้ากับสถานที่ ห้องที่จัดแสดง ตู้ มีแสงสว่างจะเป็นธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้นก็ตาม และการระบายอากาศเพียงพอ แสงสว่างจะไม่มีมากมาย อันจะเป็นผลเสียต่อวัตถุที่จัดแสดงหรือสายตาของผู้ชม การเลือกสีของผนังตู้ และพื้นหลังของสิ่งที่จัดแสดง เป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจ ดังนั้นการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงวัตถุที่แสดง ตู้ และห้องทั้งหมดด้วย

บรรณานุกรม

นิคม มุสิกคามะ กุลพันธ์ดา จันทรโพธิ์ศรี มณีรัตน์ ท่วมเจริญ . วิชาการพิพิธภัณฑ.กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช

(ครั้งที่ 2) , 2521.

ศิลปากร, กรม. คู่มือการปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรมศิลปากร.

กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง , 2536

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ . วัฒนธรรมพื้นบ้าน แนวปฏิบัติในภาคใต้ . กรุงเทพฯ : กรุงสยาม การพิมพ์ , 2525

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ . เหลียวหลัง.... แลหน้า สถาบันทักษิณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป
,2534

อ้างอิงภาพ พิพิธภัณฑคติชนวิทยา สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ที่ตั้ง บ้านอ่าวทราย หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

